

ALMANNAVERKIÐ UNDIR TRÝSTI

RISASTÓR
AVBJÓÐING

Stjórin á Almannaverkinum, Edvard Heen, roynir nú at purra politikararnar út. Tað ger hann við at seta tøl á tær risastóru avbjóðingarnar, Almannaverkið hevur hesi næstu árin. Tølini eru stór og hann nevnr tvey dømi um, hvat skal til fyri at tálma útreiðslunum og í báðum dømum nevnr hann móguleikan at hækka pensjónsaldurin

verður pensjónsaldurin samstundis hækkaður eitt ár, upp í 68 ár, verður bara neyðugt at hækka játtanina til Almannaverkið 50 milliónir, hesi næstu fimm árin.

Men skal heilt sleppast undan at hækka játtanina, verður neyðugt at hækka pensjónsaldurin upp í 70 ár í 2017 og samstundis skulu arbeiðsgevararnir rinda fyri 16 teir fyrstu sjúkradagarnar.

Í løtuni er játtanin til Almannaverkið 1350 milliónir og verður onki gjørt, fer Almannaverkið at kosta minst 1500 milliónir, longu í 2020, ella minst 150 milliónir meir enn tað ger í dag.

– Edvard Heen sigur, at hann nevnr hetta sum dømi um, hvat krevst fyri at halda raksturin hjá Almannasama á sama stigi, sum hann er á í dag.

Men iløgurnar í nýggjar bústaðir til fólk við skerdum førleikum, slepst ikki undan undir nøkrum umstøðum.

førleikum eru bygdur kringlandið, og nú mugu bústaðarviðurskiptini sigast at vera, at kalla loyst allastaðni í landinum – uttan í Havn.

– Nú er tað Havnin, sum má standa fyri tørn. Tað er í Havn, at tað stóri trupulleikin liggur og verður einki gjørt, verður tað her, at bumban brestur.

Hann sigur, at í løtuni standa 22 fólk við skerdum førleikum á bíðilista til at fáa bústað í Havn og um 10 ár fara næstan 50 fólk at standa á bíðilista eftir at fáa bústað, bara í Havn.

Men um 10 ár fara eisini eini 25 fólk at standa á bíðilista í Eysturoy, serliga á Runavíkarleiðini, vísa framskrivingar hjá Almannaverkinum.

Edvard Heen sigur, at hesi næstu fáu árin fær Almannaverkið sostatt ein iløgutørv upp á 60 til 80 milliónir krónur, bara til íbúðir til fólk við skerdum førleikum.

Hann sigur, at samskipt verður við almannamálaráðið um hesi viðurskipti og samskipt verður eisini við Bú-

staðir fyri at vita, hvørjir móguleikar eru har fyri at nøkta tørvin á bústøðum til fólk við skerdum førleikum.

Men hann heldur eisini, at tað er greitt, at vit mugu hugsa øðrvísi og at byggja í størri eindum til endamálið, fyri at tryggja ein skynsaman rakstur.

Men umframt iløgurnar til bústaðir, hevur Almanna-

Ein orsök til at bústaðirnir ikki eru óhóskandi, er, at politikarar høvdu ein dreym um at integrera fólk við skerdum førleikum í restina av samfelagnum.

Og tann spurningurin varð mangan loystur við at keypa gomul sethús, til fólk við skerdum førleikum at búa í. Men nógv av teimum hava víst seg ikki at vera

37 hús og bygningar hjá Almannaverkinum. Landsverk hevur roknað seg fram til, at hesi hús og hesir bygningar hava tørv á ábótum fyri 14 milliónir krónur.

Men bara tær ábøturnar, sum krevjast fyri fáa húsini og bygningarnar at lúka lógarkravd krøv av ymsum slag, kosta átta milliónir.

Men játtanin er ikki

eisini neyðugt at gera ilögur nú, fyri at fáa tamarhald á rakstrinum.

– Vit eru í ferð við at renna okkum føst, bæði tøkniliga á ymsum økjum og eisini, hvat bústøðum viðvíkur.

Í heilt rundum tølum nevnr Edvard Heen tvey dømi um, hvat krevst fyri at halda rakstrinum niðri, og fyri at sleppa undan ógvusligum hækkingum í játtanini hesi næstu árin.

Hann vísir á, at sum støðan er nú, rinda arbeiðsgevarar bara fyri tveir teir fyrstu sjúkradagarnar hjá starvsfólki.

Hann heldur, at hetta er ikki annað enn almennur stuðul til vinnuna og hann vísir á, at í Danmark skulu arbeiðsgevarar rinda fyri 16 teir fyrstu sjúkradagarnar hjá starvsfólki. Og so vítt hann minnst, skulu norskir arbeiðsgevarar rinda fyri ein heilan mánað.

Men verður lógin í Føroyum broytt, so at arbeiðsgevarar rinda 10 teir fyrstu sjúkradagarnar hjá starvsfólki, frá 2017 at rokna, og

Tað er ein avbjóðing, politikararnir ikki sleppa undan at taka á seg

verkið eisini tørv á iløgum fyri 15 – 20 milliónir til ymisk teknisk viðurskipti og til at seta heildarætlanina í verk.

Helvtin er óhóskandi

Men stjórin í Almannaverkinum sigur, at oman á hetta, er støðan eisini tann, at helvtin av bústøðunum, ella 50 prosent av bústøðunum, Almannaverkið hevur til fólk við skerdum førleikum, eru ikki hóskandi til endamálið.

hóskandi til endamálið.

Ein onnur orsök til at bústaðirnir ikki eru hóskandi til endamálið, er, at húsini, sum verða brúkt til bústaðir, verða ikki hildin.

Játtanin, Landsverk fær at halda almennar bygningar og almenn hús, fyri, er alsamt lækkað og lækkað seinastu árin og nú er hon komin niður á 22 milliónir krónur.

Landsverk hevur ábyrgdina av at halda

meiri enn trýggjar milliónir. Sostatt er skilligt, at talan verður eina stóra eftirstøðu í umvælingum og ábótum. Men tess longur, drálað verður at gera hesar ábøturnar, tess dýrari verður tað í longdini.

Renna okkum føst

Edvard Heen heldur sostatt, at umframt at tað er neyðugt at leggja langtíðarætlanir fyri Almannaverkið, er tað

Býta vælferðina

Edvard Heen ásannar, at hetta er ein avbjóðing av teimum stóru, samstundis sum at vit hava hall á figgjárlógini, hóast tíðirnar eru góðar, sum tær eru.

Men hann heldur, at tað er ein spurningur um, hvussu vælferðin í samfelagnum verður býtt.

– Sum samfelag eiga vit, eitt nú, at seta okkum tann spurningin um tilfeingisgjöldini eru tey røttu, um partafelagsskatturin er tann rætti og um tað er rímiligt, at vinningurin hjá uppsjórvinnuni og alivinnuni er so ovurstórr, sum hann er.

Og er tað rætt, at vit ikki hava ognarskatt í Føroyum, spyr stjórin á Almannaverkinum.

– Tað er hevur einki at gera við tað um vit unna vinnulívinum, at tað gongur gott, men vit eiga at víðera spurningin um tað er rímiligt, at virðisøkingin er so stór, sum hon er, og um, hvussu vælferðin í føroyska samfelagnum, verður býtt, heldur hann.